



213 sayılı Vergi Usul Kanununun 370'inci maddesinde "İzaha davet" uygulaması düzenlenmiştir.

İzaha Davet Nedir?

İzaha davet uygulaması; bilgi, belge, bulgu ve verilerden hareketle yapılan analizler neticesinde tespit edilen konular kapsamında, vergi ziyana neden olma ihtimalleri bulunan mükellefler hakkında yetkili merciler tarafından yapılmış ön tespitlerle ilgili olarak aynı merciler tarafından mükelleflerden açıklama talep edilmesidir.

Bu uygulama için, tespit tarihine kadar ön tespit konusu ile ilgili olarak;

- a)İhbarda bulunulmamış,
- b)Vergi incelemesine başlanılmamış,
- c)Takdir komisyonuna sevk işlemi yapılmamış, olması gerekir.

Kendilerine izaha davet yazısı gönderilen mükellefler, yazının tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde yazılı olarak veya ilgili komisyona sözlü olarak açıklamalarını yapabilirler. İzah, Ön Tespit ve İzah Değerlendirme Komisyonu tarafından en geç 45 gün içerisinde değerlendirilerek sonuca bağlanır. Bunun dışında mükellefler, izah yerine geçecek beyanname de verebilirler.

İzahın Kabulü ya da Kabul Edilmemesi

Mükellefler tarafından vergi ziyana sebebiyet verilmediğine dair yapılan izahın;

- a) Komisyonca kabul edilmesi yani vergi ziyayı olmadığı değerlendirilmesi durumunda, bu durum mükellefe bildirilir.
- b) Komisyonca yeterli bulunmaması halinde alınan karar mükellefe bildirilerek ön tespit tutanağındaki tutarın beyan edilerek ödenmesi gerektiği belirtilir. Bu bildirim üzerine mükellefin, kararın tebliğ tarihten itibaren 30 gün içerisinde hiç verilmemiş olan beyannameyi vermesi veya eksik ya da hatalı beyanını düzeltmesi gerekmektedir.

İzahı kabul edilmeyen mükellefler tarafından ön tespitte belirtilen hususlara ilişkin olarak izaha davet kapsamında beyanname verilmesi ve beyan üzerine tahakkuk edecek vergilerin de ödemenin geciktiği her ay ve kesri için, 6183 sayılı Kanunun 51'inci maddesinde belirtilen nispette uygulanacak gecikme zammı oranındaki izah zammıyla aynı sürede ödenmesi şartıyla vergi ziyayı cezası, ziyaa uğratan vergi üzerinden %20 oranında kesilecektir.

Yapılan izahın; ziyaa uğramış olabilecek vergi tutarını doğrular nitelikte olması veya yeterli bulunmaması ve mükellef tarafından da ön tespit konusuyla ilgili olarak beyanname verilmemiş olması halinde vergi incelemesine veya takdir komisyonuna sevk işlemleri yapılır.

Beyanname verilirken, ön tespit tutanağında yer alan referans numarasının, izaha davet kapsamında, elektronik ortamda verilen beyannamenin ilgili alanına yazılması gerekmektedir.



SMYİB Durumu

Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge kullanma fiilinin işlenmiş olabileceğine dair yapılan ön tespitlerde, kullanılan sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge tutarı, bir takvim yılında

a) 100 bin Türk lirasını (2022 yılı için 148.000 Türk lirası) geçmeyen veya

b) Bu tutarı geçse dahi ilgili yıldaki toplam mal ve hizmet alışlarının %5'ini aşmayan mükelleflere SMİYB ön tespit yazısı tebliğ edilir.

İndirim ve Uzlaşma Durumu

SMYİB kapsamı dışındaki durumlarda %20 oranında vergi ziyayı cezası kesilmesi halinde, bu ceza için, mükellefler 213 sayılı Kanununun 376'ncı maddesi kapsamında cezada indirim talep edebilirler veya tarhiyat sonrası uzlaşma başvurusunda bulunabilirler.

SMYİB durumunda ise, kesilen cezaya ilişkin tarhiyat sonrası uzlaşma başvurusunda bulunamaz ancak 213 sayılı Kanununun 376'ncı maddesi kapsamında cezada indirim talep edebilir.

İzah Sonrası Verilen Beyanname Ödenmezse

Tahakkuk eden vergiler ile izah zammının mükelleflerce 30 günlük süre içerisinde ödenmemesi durumunda, %20 oranında kesilmiş olan indirimli ceza, %50 oranı esas alınarak ikmal edilir ve izah zammı gecikme faizine dönüştürülür.